De invloed van farmaceutische vertegenwoordigers op het voorschrijfgedrag van huisartsen

Haio: GOSSIEAUX Tom , U.G.
Promotor: CHRISTIAENS Thierry , U.G.
Praktijkopleider: VERSYCK Peter , Willems Juan

Context: Er werd reeds veel onderzoek gedaan over de interacties tussen huisartsen en de farmaceutische industrie, over de effecten die ze hebben op de zorg en over de percepties van artsen over hun interacties. Over de percepties en meningen van de patiënt en de algemene bevolking, de uiteindelijke belanghebbende, is veel minder geweten.

Onderzoeksvraag: Dit onderzoek heeft twee primaire onderzoeksvragen: 1. Wat is de perceptie van de patiënt over de interacties tussen huisartsen en de farmaceutische industrie; Wat weten ze, wat willen ze weten? 2. Verschilt deze perceptie tussen patiënten waarvan de huisarts geen vertegenwoordigers ontvangt enerzijds (groep A) en patiënten waarvan de huisarts wel vertegenwoordigers ontvangt anderzijds (groep B)?

Methode: Kwantitatief onderzoek door middel van 100 persoonlijk afgenomen vragenlijsten, in de wachtkamer van 10 huisartsenpraktijken aan de Vlaamse kust. De helft van de vragenlijsten werden afgenomen bij patiënten van artsen zonder contacten met vertegenwoordigers (groep A), de andere helft bij patiënten waarvan de huisarts wel vertegenwoordigers ontvangt (groep B). De vragenlijst is gebaseerd op de vragenlijst van het onderzoek van Tattersall uit 2009. Significantie tussen beide groepen werd berekend door middel van een Mann-Whitney U-test of door middel van een Welch's t-test. Om te bepalen welke test moet gebruikt worden werd telkens eerst een ANOVA (of F-test) gedaan om de variantie te bepalen. Voor vragen waarbij de ANOVA test een gelijke variantie ($p > 0,05$) aantoonde, werd significantie opgespoord door middel van de Mann-Whitney U-test en anders werd de Welch's t-test gebruikt.

Resultaten: 68% zegt niet op de hoogte te zijn over het bestaan van interacties tussen hun huisarts en de farmaceutische industrie en 75% is niet op de hoogte over enig voordeel voor de huisarts die uit deze contacten voortvloeit. 65% wil dat huisartsen hun interacties bekendmaken en 67% denkt dat ze hierdoor een beter geïnformeerde keuze zouden kunnen maken. 55% wil geïnformeerd worden over alle potentiële belangenverstrengelingen van hun arts, 77% wil geïnformeerd worden over de potentiële belangenverstrengelingen met betrekking tot voorschriften, 66% met betrekking tot de onderzoeken die hun arts uitvoert en 62% met betrekking tot het doorverwijzen van patiënten. Daarnaast wenst 59% geïnformeerd te worden over belangenverstrengelingen met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek en 46% wil weten of hun huisarts vergoed wordt voor het bijwonen van conferenties. De voorkeursmethode om belangenverstrengelingen openlijk bekend te maken is verbaal tijdens de consultatie (78%), gevolgd door middel van folders (55%) en het minst via informatieposters (51%). 89% vindt het belangrijk dat hun huisarts niet beïnvloed wordt in zijn besliskunde bij het maken van keuzes rond hun zorg en 27% denkt dat dit in de praktijk het geval is. 52% geeft aan meer vertrouwen te hebben in artsen zonder contacten met de industrie en 80% zou meer vertrouwen krijgen in hun huisarts wanneer deze open communiceert over zijn contacten. Er werden geen relevante verschillen in antwoord gevonden tussen beide groepen.

Conclusie: De patiënten uit dit onderzoek zijn niet op de hoogte over de interacties van hun huisarts of het bestaan van potentiële belangenvermenging in hun zorg. Ze wensen hier echter wel over geïnformeerd te worden, bij voorkeur verbaal tijdens de consultatie. De wens om geïnformeerd

te worden is het grootst voor belangen die rechtstreeks relevant zijn voor de zorg. Bekendmaking van interacties zou patiënten helpen om beter geïnformeerde keuzes te maken en zou leiden tot toegenomen vertrouwen in de huisarts. Het vertrouwen is het grootst voor artsen zonder contacten met de industrie.